

El periodista Luis Rodríguez Aizpeolea, guipuscoà de cinquanta-vuit anys, fa divuit anys que és el redactor de les informacions de la Moncloa al diari 'El País'. Abans havia treballat al 'Diario Vasco' i 'Egin'. Darrerament ha publicat 'Ciudadano Zapatero', de l'editorial Espejo de Tinta.

“Zapatero s'assembla més a Suárez que a González”

Ha esgotat el seu crèdit, Zapatero?

—Crec que no, que encara queda Zapatero per estona.

—Se l'acusa de ser poc sòlid i fins i tot frívol...

—El que passa és que té un mètode molt diferent al que s'ha conegut fins ara. S'assembla molt més a Suárez que a Felipe González o Aznar. Els dos últims eren polítics que anaven amb plans més preconcebuts i que tractaven el tema de manera més planificada. Zapatero obre el debat i posa després la síntesi final.

—Falta un pla?

—És que el pla no està mai tancat. Sempre hi ha un horitzó, però és un polític que deixa molt lloc a la síntesi i a la negociació. El consens no és el que li agrada més a un mateix, sinó el que uneix més a tothom.

—Quina responsabilitat directa té Zapatero en el fracàs del diàleg amb ETA?

—En primer lloc, cal tenir clar que aquest procés està acabat, però que això no implica que més endavant no se'n pugui obrir un altre. Està interromput si es veu com un procés històric a llarg termini. Es reprendrà. És evident que amb la bomba de Barajas el procés queda tocat, però no crec que el responsable en sigui Zapatero. És ETA, que no ha mesurat les seves forces, i el PP, per haver fet tot el possible, bàsicament des de la judicatura i els mitjans de comunicació, per torpedinar i fer fracassar el diàleg.

—És intel·ligent que el president del Govern no faci cap gest en un any?

—Sí que n'ha fet. El que passa és que el gran gest, que era el tema presos, és ETA qui no l'ha volgut. Zapatero estava disposat a moure presos aquest estiu, però ETA va prioritzar la pota política. Després hi ha hagut altres gestos, potser menors, però també significatius, com donar reconeixement institucional a Otegi amb la reunió formal amb el PSE, que li va costar el trencament amb Rajoy. D'aquests, n'hi ha hagut uns quants. Reconèixer la negociació també és un gest.

—Sense el PP i els jutges és impossible a Espanya un procés amb èxit?

—Impossible, no sé, però molt difícil segur. A la primera part del procés, quan les coses anaven bé, fins a l'agost, els jutges van posar moltes traves amb el setge a Otegi i Batasuna. No es pot dir que s'hagin carregat el procés, però sí que l'han debilitat i que han fet que s'escampi la desconfiança en les bases de l'esquerra abertzale. Això, per exemple, va impedir que la cúpula de Batasuna acceptés la llei de partits, cosa prevista abans de l'estiu. Les bases de Batasuna han qüestionat les garanties de Zapatero després de veure que no és capaç de controlar els jutges. Ell només pot donar garanties del que fa la

fiscalia, no del que fan els jutges. Són independents, a diferència del que passava amb Aznar.

—En la posició dels mitjans i del PP es constata una certa falta de maduresa de la societat espanyola?

—Tots els estudis demoscòpics demostren que la gent estava a favor del procés, però també que l'escepticisme era gran. És el tercer cop que ETA falla. La societat ha funcionat bé, però no alguns mitjans que han fet el joc als qui volien que tot això fracassés. No es veien les paraules d'Otegi a favor de la política i contra la violència i sí els gestos amenaçadors d'alguns etarres. Aquesta mena d'actuacions a la premsa de Madrid, llevat d'*El País*, han estat molt comunes.

—Quina repercussió tindrà el fracàs del procés en el futur de Zapatero?

—Molta gent donava per descomptat el fracàs. Per això no ha sorprès gaire la gent, la sorpresa ha estat més de l'elit política. No crec que l'afecti gaire, i si en alguna cosa ho pot fer en la mesura que pot haver estat ingenu o enganyat per ETA, com els va passar a Aznar i González, això s'ha vist compensat per l'actitud intransigent de Rajoy. Al final, el PP ha ajudat Zapatero a transmetre una imatge amable. El darrer discurs de Rajoy al Congrés sobre terrorisme va ser propi de l'extrema dreta.

—És compatible jugar alhora amb el pacte anti-ETA amb el PP i voler el suport de la resta de partits, especialment del PNB?

—Crec que sí, el Govern no vol fer el mateix que va fer Aznar el 2000 anant a per totes contra Batasuna i contra el lehendakari. Zapatero no ha llançat la Fiscalia contra *Egunkaria*, està intentant endolcir la situació de De Juana i tampoc no ha fet detenir Josu Ternera. No vol trencar ponts perquè pensa que en el futur hi pot haver una reacció positiva de l'entorn d'ETA. Es tracta que l'esquerra abertzale aïlli els violents.

“Si, d'aquí al final de la legislatura, ETA no mata i Zapatero guanya, el procés es reobrirà”

Això no té res a veure amb Aznar, que va anar a per tots, fins i tot el PNB.

—**Queda legislatura?**

—Sí, però vindrà tot molt marcat pels processos electorals. Serà més de debat polític que no pas de gestió amb les municipals tan a prop. Em temo que el PP intentarà fer del terrorisme l'eix programàtic. La majoria de gent creu que no es pot confrontar amb el terrorisme.

—**Serà possible que Zapatero continuï jugant a l'equidistància entre CiU-PNB i ERC-ICV, els seus dos blocs de socis?**

—Per a tots té discurs. En política social, es pot entendre bé amb els uns, i en qüestions territorials, ho fa millor amb PNB i CiU. Intentarà tindre el suport en uns o en altres depenent dels temes.

—**Què ha desgastat més Zapatero, el debat territorial i els estatuts o el procés de pau?**

—El debat territorial, perquè a més el divideix. Com el PNB, el PSOE té dues ànimes. Una, que és on s'enquadra Zapatero, que entén l'Espanya plural, i una altra que està en el casticisme espanyol. Cal diferenciar, però, entre Bono i Ibarra, per exemple. El segon em sembla un personatge honorat i decent, i pel que fa al primer, dubto que sigui d'esquerra.

—**Una resolució diferent de l'Estatut de Catalunya, amb més ambició, hauria ajudat el procés de pau?**

—No gaire. Batasuna sempre ha tingut clar que a Euskadi no era una qüestió de reforma estatutària, sinó de pau. El procés de pau té una singularitat clara. El procés de reforma del marc entre el País Basc i Espanya és molt més llarg. L'objectiu era un canvi més profund en uns anys, no sé si una reforma de la Constitució, per exemple. Hauria quedat molt allunyat. Si d'aquí a final de legislatura ETA no mata i Zapatero guanya, de segur que es reobrirà el procés, i aleshores, quan tothom tingui la lliçó més apresada, en parlarem.

—**Les mesures progressistes han exacerbat molt la dreta en qüestions com el laïcisme o els drets individuals. Hauria d'haver estat més moderat?**

—Crec que ha fet bé, perquè va aprofitar l'arrencada de la legislatura per entrar en matèries com la llei de matrimonis gais. Va posar en marxa les mesures més esquerranes en arribar. En

FERRAN CASAS

canvi, González va començar amb les decisions més dretanes al principi amb mesures com la reconversió industrial.

“A Zapatero el desgasta més el debat territorial, perquè el PSOE té dues ànimes”

—**És encertat el presidencialisme tan accentuat de Zapatero?**

—En això sóc crític perquè crec que Zapatero té una bona imatge, però es troba a faltar la presència política dels ministres. N'hi ha que poden reforçar, com ara Caldera, Sevilla o Alonso, que són gent amb pes i que haurien de tenir més veu. El Govern pivota massa entorn de Zapatero, Rubalcaba i De la Vega.

Ferran Casas